

Департамент
агропромислового розвитку
Львівської обласної
державної адміністрації

Громадська організація
«Львівська аграрна
палата»

Вісник Агр[🍏]Форум №10 (33) 2016

Електронний інформаційний бюлетень

*Міжнародний форум
AGROPORT West 2016 у Львові* стор.3

*Нетрадиційні види сільськогосподарського
виробництва: відродження та розвиток* стор.5

*Дні аграрної освіти і науки
Франції в Україні* стор.9

Горіх - хліб майбутнього стор.13

*Льон олійний – нішева культура, що здобуває
популярність серед аграріїв* стор.16

м. Львів, вул. Залізнична, 16, 2-й пов.,
тел.ф. +38 (032) 294-84-03, +38 (032) 239-26-26,
(067) 803-60-32, e-mail: lvivagri@gmail.com
Інтернет-сторінка видання: agrochamber.lviv.ua

<i>Міжнародний форум AGROPORT West 2016 у Львові.....</i>	<i>с.3</i>
<i>Нетрадиційні види сільськогосподарського виробництва: відродження та розвиток.....</i>	<i>с.5</i>
<i>Ян Томбінський зустрівся із представниками об'єднаних громад Львівщини.....</i>	<i>с.6</i>
<i>Дні аграрної освіти і науки Франції в Україні.....</i>	<i>с.9</i>
<i>Відкрите звернення Жіночого Віче.....</i>	<i>с.11</i>
<i>Ціна оренди земельної ділянки на земельному аукціоні зросла в 14 разів.....</i>	<i>с.12</i>
<i>Горіх - хліб майбутнього</i>	<i>с.13</i>
<i>Льон олійний – нішева культура, що здобуває популярність серед аграріїв.....</i>	<i>с.16</i>
<i>Особливості впливу пестицидів на життєдіяльність медоносних бджіл та профілактика їх отруєння хімічними засобами захисту рослин.....</i>	<i>с.20</i>
<i>Майбутнє українського села в його суцільній кооперації.....</i>	<i>с.24</i>
<i>Господарю на замітку.....</i>	<i>с.30</i>
<i>Моніторинг цін.....</i>	<i>с.31</i>
<i>Виставки та конференції в Україні та за кордоном.....</i>	<i>с.32</i>

Міжнародний форум AGROPORT West 2016 у Львові

*26-28 травня у Львові відбувся
Міжнародний форум AGROPORT West
Lviv 2016.*

AGROPORT – одна із найбільших подій аграрної сфери в Західній Європі. **AGROPORT West Lviv 2016** відбувся за підтримки Міністерства аграрної політики та продовольства України та Львівської обласної адміністрації. Форум проходив у рамках оголошеного Організацією Об'єднаних Націй роком зернобобових та включеного в календар ключових подій ФАО.

Участь у Форумі прийняли перший заступник міністра аграрної політики та продовольства України Ярослав Краснопольський, голова Львівської облдержадміністрації Олег Синютка та Президент Національної академії аграрних наук України Ярослав Гадзало.

Ярослав Краснопольський у вступному виступі наголосив, що в межах Форуму створюється можливість для обміну досвідом та кращими практиками господарювання не лише між виробниками України, а і на міжнародному рівні. Значну увагу Я. Краснопольський також приділив напрямкам підтримки розвитку малого та середнього фермерства і на це концентрується діяльність держави.

Голова Львівської ОДА Олег Синютка зацентрував увагу присутніх на необхідності подальшого впровадження та адаптації найкращих виробничих і технологічних рішень, представлених на Форумі, для потреб аграрного ринку області.

В рамках програми першого дня також пройшов цілий ряд тематичних панелей, присвячених контролю за якістю харчових продуктів, розвитку енергозберігаючих технологій у сільському господарстві, оподаткуванню агробізнесу, використанню ІТ-технологій для підвищення ефективності агробізнесу тощо.

Активні дискусії відбулися на тематичній панелі присвяченій формуванню ланцюгів доданої вартості з урахуванням досвіду розвитку кооперації на селі та обміну досвідом діяльності ринку сільськогосподарської “Шувар” з виведення вітчизняної аграрної продукції на ринки країн ЄС.

В рамках дискусійної панелі форуму заступник керівника Проекту ЄС «Вдосконалення системи контролю безпечності харчових продуктів», старший експерт з законодавства ЄС, Яна Добідовська виступила із презентацією «Нове харчове законодавство. Завдання, відповідальність та нові можливості для операторів ринку».

У своїй доповіді Яна Добідовська наголосила, що зміни в харчовому законодавстві є невідворотними, оскільки Україна в Угоді про Асоціацію між Україною та ЄС взяла на себе зобов'язання привести своє законодавство в галузі СФЗ (санітарні та фітосанітарні заходи) до європейських вимог.

Цей процес вже розпочато прийняттям у новій редакції закону «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів».

Закон набув чинності 20 вересня 2015 року. Цим законом запроваджено принципово новий підхід до забезпечення безпечності харчового продукту. Головна відповідальність за безпечність харчового продукту покладається на операторів ринку, а не на державу, як це було раніше. Держава лише перевіряє дотримання операторами ринку вимог законодавства на усіх етапах виробництва та обігу харчового продукту. Яна Добідовська наголосила, що згідно закону вимагається запровадження лише постійно діючих процедур, заснованих на принципах НАССР. Оператори ринку не зобов'язані платити приватним компаніям за сертифікацію своїх потужностей по певних стандартах (IFS, BRSF, ISO 22000 та ін.). Така сертифікація є абсолютно добровільною, і оператор ринку сам має вирішувати, чи робити йому таку сертифікацію. Під час здійснення державного контролю інспектор перевірятиме виключно дієвість процедур, заснованих на принципах НАССР, а не наявність сертифікації.

Також експерт інформувала учасників дискусії щодо вже розроблених законопроектів, які найближчим часом будуть прийняті. Це, зокрема, законопроекти «Про здійснення державного контролю, що здійснюється з метою перевірки відповідності законодавству про харчові продукти та корми, здоров'я та благополуччя тварин», «Про надання інформації споживачам про харчові продукти», «Про безпечність та гігієну кормів», «Про новітні продукти». Ці закони є необхідними для гармонізації українського законодавства із вимогами ЄС та для виконання взятих на себе зобов'язань.

Другий день AGROPORT West Lviv показав, що органічне виробництво в Україні стає привабливим як серед виробників так і серед споживачів органічної продукції.

Експерт з розвитку органічного ринку в Україні Тетяна Ситник навела найкращі досвід та практику господарювання в галузях аграрного виробництва в Україні.

Також на Форумі експерти та практики органічного виробництва представили широкий асортимент продукції вітчизняного виробництва, що безумовно свідчить про істотний потенціал розвитку вказаного сегменту ринку в подальшому. Сільський голова с. Снітків з Вінниччини Віктор Ольшевський представив досвід сільської ради з розвитку ягідного бізнесу та залучення інвесторів, який можна вважати одним із найкращих в Україні.

Перебуваючи з робочою поїздкою на Львівщині перший заступник міністра аграрної політики Ярослав Краснопольський відвідав сімейну ферму

родини Хрущів у с. Волиця Жовківського району, які успішно займаються молочним скотарством, а також ознайомився з досвідом вирощування ягід на Жовківщині у ТОВ "Агрофрукта" (с. Бишків) і їх переробкою на експорт у ТОВ "Галфрост".

Джерело: Львівська аграрна палата

Ян Томбінський зустрівся із представниками об'єднаних громад Львівщини

Усі із 15 новостворених об'єднаних територіальних громад Львівщини, які мають прямі бюджетні відносини з Києвом, отримали не лише чималі державні кошти на свій розвиток, а й значні фінансові надходження з інших джерел. Про це 26 травня на круглому столі “Децентралізація: досвід Європи – перспективи України”, за участі посла Європейського Союзу в Україні Яна Томбінського, розповів перший заступник голови Львівської ОДА Ростислав Замлинський.

За його словами, ОТГ Львівщини у 2016 році з різних джерел мають можливість отримати на свій розвиток майже 416 млн грн.

Ян Томбінський у своєму виступі звернув увагу на те, щоб під час проведення реформи децентралізації нові громади передусім повинні дбати про спрямування коштів на власний розвиток – передусім інвентаризувати своє майно та оптимізувати зусилля щодо утримання соціально-культурної та освітньої сфери.

Посол Європейського Союзу нагадав про те, які програми має Євросоюз та інші міжнародні донори для підтримки України. Він наголосив на тому, що наша держава повинна виділяти кошти на підтримку об'єднаних громад і дати їм змогу самим заробляти, зокрема – віддавши у власність ОТГ землю за межами населених пунктів.

Керівники ОТГ Львівщини у своїх виступах зупинилися на успіхах і проблемах громад. Так, голова Заболотцівської ОТГ Марія Дискант та голова Грабовецької ОТГ Богдан Барабаш висловили бажання розширити свої громади і попросили сприяння у цьому Офіс реформ. Голова Ходорівської ОТГ Олег Коцовський хотів би уже мати від держави субвенцію на свою громаду. Оскільки ця громада створена у цьому році, то прямі бюджетні відносини з Києвом вона матиме лише з 2017-го. Голова фінансово найсильнішої Новокалінівської ОТГ Богдан Юзвяк розповів про те, що його громада основні свої зусилля зосередила на розвиток малих сіл, аби створити там комфортні умови для проживання. Він вважає, що це зупинить відтік населення з села до міста і зробить його громаду більш успішною.

Джерело: www.loda.gov.ua

Дні аграрної освіти і науки Франції в Україні

31 травня у Львові відбулося відкриття заходів із нагоди проведення “Днів аграрної освіти і науки Франції в Україні”.

Із вступним словом до учасників першого дня звернувся ректор Львівського національного аграрного університету, академік НААН України Володимир Снітинський, який наголосив на важливості подальшого поглиблення відносин співпраці з країнами ЄС, зокрема із Францією, в аграрній освіті.

Заступник міністра аграрної політики та продовольства України Олена Ковальова наголосила на пріоритетах урядової політики в сільському господарстві і зазначила, що саме малі та середні товаровиробники повинні сформувати середній клас на селі. Саме тому досвід Львівщини є надзвичайно важливим.

Директор ДУ “НМЦ “Агроосвіта” Тетяна Іщенко ознайомила присутніх з досвідом двостороннього співробітництва в галузі аграрної освіти між аграрними університетами України та Франції, що дозволяє реалізувати наукові проекти, здійснювати обмін студентами і сприяє поступовому впровадженню європейських елементів системи дуальної освіти в Україні.

Радник з питань сільського господарства Посольства Франції в Україні Франсуа Перрен підкреслив, що співпраця з Україною є стратегічно важливою в контексті підписання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС.

Зазначимо, що 01 червня заходи Днів освіти і науки Франції відбуватимуться у Львівському національному університеті ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького, протягом якого учасники обговорюватимуть питання співпраці у галузі ветеринарії і контролю транскордонних хвороб тварин. Протягом 02 червня учасники днів науки на базі Стрийського коледжу ЛНАУ ознайомляться з досвідом становлення дуальної системи освіти у Франції та підходами стосовно організації практичного навчання.

Джерело: Львівська аграрна палата

Нетрадиційні види сільськогосподарського виробництва: відродження та розвиток

20 травня цього року в рамках заходів присвячених Дню науки, кафедрою статистики та аналізу Львівського національного аграрного університету відбувся круглий стіл на тему: «Нетрадиційні види сільськогосподарського виробництва: відродження та розвиток».

Учасники круглого столу обговорювали суть та значення нетрадиційних видів сільськогосподарського виробництва, основні ключові проблеми пов'язані із розвитком виробництва та реалізацією нетипових видів сільськогосподарської продукції, стратегічні перспективи та напрями відродження та розвитку призабутих та дрібних видів сільськогосподарського виробництва. Інформативні презентації, жвава дискусія та питання до доповідачів свідчили про зацікавленість проблематикою круглого столу та його актуальність.

З вступним словом до учасників круглого столу звернувся декан економічного факультету ЛНАУ, к.е.н., в.о. професора Ярослав Янишин, який наголосив на актуальності та важливості проблеми відродження та розвитку нетрадиційних видів сільськогосподарського виробництва та їх значенні як для підвищення експортного потенціалу України, так і для забезпечення продовольчої безпеки.

Проректор з наукової роботи ЛНАУ, професор Ігор Яців, наголосив на важливості наукового підходу щодо окреслення тенденцій та вирішення проблем пов'язаних із виробництвом нетипових, мало товарних видів сільськогосподарської продукції.

На актуальність проблеми відродження в Україні нетрадиційних видів сільськогосподарського виробництва та їх ролі у розвитку сільських територій звернув увагу завідувач кафедри статистики та аналізу ЛНАУ, професор Василь Липчук, який у своїй доповіді розкрив суть нетрадиційного виробництва у сільському господарстві, класифікував його види та окреслив потребу в продукції такого виробництва. Свою увагу доповідач сконцентрував на сучасному місці України в світовому виробництві продукції окремих видів нетрадиційного сільськогосподарського виробництва, особливо тих, у виробництві яких Україна домінувала протягом тривалого періоду (тютюн, льон-довгунець тощо).

Про місце біоекономіки в розвитку нетрадиційних видів сільськогосподарського виробництва в умовах глобалізації розповів Президент Львівської аграрної палати Павло Музика, наголосивши в своїй доповіді на взаємозв'язок між продуктом сільськогосподарського виробництва та виробничими ресурсами, та важливості самовідтворення природних ресурсів в аграрній секторі.

Учасники круглого столу, заслухавши та обговоривши доповіді провідних науковців, запропонували:

- впроваджувати систему заходів, щодо подальшого розвитку нетрадиційних видів сільськогосподарського виробництва, формування їх як товарного сектору виробництва;
- включити основні питання розвитку нетрадиційних видів сільськогосподарського виробництва у Програми розвитку агропромислового сектора як на загальнодержавному, так і на регіональному рівнях;
- сформувати організаційно-економічний механізм функціонування нетрадиційних видів сільськогосподарського виробництва, який повинен передбачати систему взаємозв'язків між виробниками, між виробниками та постачальниками, між виробниками та покупцями;
- у зв'язку зі зовнішньоекономічними можливостями пріоритетним напрямом виробників нетрадиційних видів сільськогосподарської продукції повинно бути кооперування з метою сертифікації якості виробленої продукції та виходу на світові ринки;
- важливим напрямком підвищення ефективності нетрадиційних видів сільськогосподарського виробництва є розвиток обслуговуючої та кредитної кооперації, а також створення неформальних об'єднань виробників;
- з метою мінімізації ризиків та отримання стабільних фінансових результатів суб'єкти господарювання, які займаються виробництвом нетрадиційних видів сільськогосподарської продукції повинні обирати поглиблену спеціалізацію та диверсифікацію своєї діяльності.

Джерело: Львівський національний аграрний університет

Графік проведення мандрівних ярмарків “Добрі традиції Галичини” на Львівщині

Район	Дата	Місце проведення
Стрийський	25 червня 2016 р.	м. Стрий, Стрийське, КП “Ринок”
Старосамбірський	09 липня 2016 р.	м. Старий Самбір, вул. Д. Галицького

* - можлива зміна місця проведення заходу. Детальну інформацію Ви можете дізнатися в контактної особи - координатора проекту: Катерина Олинець, тел.: (032)235-56-23; e-mail: vhp_lviv@ukr.net

Local Delivery Services by organic farmers

Сімейна корзина - це проект, що об'єднує виробників та споживачів **напрямую**

Придбайте без торгових націнок, за **справедливу ціну** органічні та local продукти від українських фермерів

 www.facebook.com/organicfamilybag

АСОРТИМЕНТ “СІМЕЙНОЇ КОРЗИНИ”:

- органічні молочні продукти від локальних виробників
- яйця курячі органічні ТМ “Світ Біо”
- овочі, фрукти, зелень від сертифікованих органічних фермерів
- бездріжджовий хліб з дров'яної печі від “Jim Haas”

Доставка щоп'ятниці зранку в центрі Києва.
Приходьте з власними esobags та кошиками!

Замовлення: +380 (97) 220 03 53
simeyniykoshuk@gmail.com

Адреси місць доставки:

- м. Київ, вул. Гоголівська, 1-3 **кафе Миндаль coffee room**
- вул. Шовковична, 50 А **Музей Сиру**
- вул. Дніпровська набережна, 14 **PAPIR Bar**

Регіональні проекти “Сімейної Корзини”:

м. Хмельницький, вул. Прибузька

м. Вінниця, вул. Соборна

м. Львів, ЛМГО «Екотерра»

Контакти: +380 (97) 220 03 53

Все, що потрібно для повноцінного здорового харчування Вашої родини

Відкрите звернення Жіночого Віче

Леся Довганик, директор Молодіжного центру
працевлаштування

20 травня 2016 року у Львові за ініціативою жіночих громадських організацій відбулося Жіноче Віче. Учасниці Віче обговорили ряд питань стосовно державотворення національної та інформаційної безпеки, соціально – економічного стану та окреслили ряд питань першочергової важливості щодо забезпечення добробуту та безпеки громадян.

Жінки відчувають тривогу за своїх дітей, мужів, братів, батьків за долю України. Ми стоїмо перед серйозними викликами – як зовнішніми, так і внутрішніми. Війна, тарифи, позики, втрата територій – це все може стати останньою краплею перед спустошенням і суспільно-політичною кризою та втраті довіри між громадянами та політиками, зневірі людей у можливості домогтися змін на краще.

В різних суспільно-політичних прошарках суспільства є порядні і професійні патріоти, які занепокоєнні сумною українською реальністю і готові працювати для самоутвердження і розбудови незалежної України. Наша надія – наші діти і молодь – її ентузіазм в поєднанні із життєвим досвідом батьків має стати тою основою для швидких і кардинальних змін у розбудові держави.

Для подальшої конструктивної роботи Віче започатковує Громадянську Платформу, яка відкрита для співпраці із людьми різних суспільно-політичних поглядів, працюючих на утвердження і розбудову країни. Учасниці визначили чотири основних напрямки щодо першочерговості: національний, соціальний, економічний та безпека (інформаційна, державності, екологічна...).

Учасниці Віче запрошують усіх активних і небайдужих громадян/ок, науковців, професіоналів, громадських та політичних діячів, профільні ініціативні групи Львівського регіону та України долучитися до проведення аналізу, напрацювання і подальшого впровадження в життя реальних механізмів змін в державі зокрема в сільській місцевості. Лише спільними зусиллями ми можемо забезпечити формування критичної маси перетворень для розбудови демократичної України. Активними учасницями Віче були: Ганна Папірник, Лідія Бойчишин, Леся Довганик, Лідія Купчик, Оксана Сапеляк, Дарина Кульчицька.

З інформацією про подальші напрацювання можна ознайомитися у фейсбуці на сторінці «ЖІНОЧЕ ВІЧЕ». При бажанні можна зателефонувати на контактний телефон: 067905 72 66 (Леся Довганик).

Ціна оренди земельної ділянки на земельному аукціоні зросла в 14 разів

На земельному аукціоні, організованому за участю Головного управління Держгеокадастру у Львівській області, що відбувся, 19 травня, продано право оренди чотирьох земельних ділянок сільськогосподарського призначення державної власності (за межами населеного пункту) загальною площею 53,3 гектара. Стартовий розмір річної орендної плати цих ділянок становив 53,5 тис. грн, в результаті торгів ціна оренди зросла втричі – до 177,3 тис. грн.

Найбільша динаміка вартості була зафіксована на земельну ділянку розташовану на території Дернівської сільської ради Кам'яно-Бузького району. Під час аукціону вартість її річної оренди зросла в 14 разів (з 4 до 60 тис. грн). Також відзначимо, що завдяки аукціону ціна річної оренди цієї земельної ділянки зросла від встановлених 8% до рекордних 110% від нормативної грошової оцінки землі. Цей аукціон став найсильнішим з проведених цього року, адже за право оренди змагалось багато учасників.

За результатами земельного аукціону переможці уклали договори оренди чотирьох земельних ділянок на 7 років. Всього, за період оренди цих земельних ділянок, до місцевих бюджетів надійде понад 1,2 млн. грн (що на 0,8 млн. грн більше від «стандартної» орендної плати).

«Від початку 2016 року це вже 11 земельний аукціон, організований фахівцями Держгеокадастру Львівщини. За результатами цих аукціонів спостерігаємо динаміку збільшення зацікавленості потенційних покупців готових вкладати гроші у ведення сільського господарства на території Львівщини. В результаті маємо здорову, добросовісну конкуренцію, що при фаховій підготовці аукціонів обертається значними додатковими надходженнями до місцевих бюджетів», – зазначив Андрій Кавецький, начальник Головного управління Держгеокадастру у Львівській області.

Джерело: www.zem-lviv.gov.ua

07 червня 2016 року відбудеться прийом громадян начальником Головного управління Держгеокадастру у Львівській області Андрієм Кавецьким у м. Червоноград. Прийом громадян проводитиметься в приміщенні відділу Держгеокадастру у м. Червонограді з 11.00 до 13.00 год.

Адреса: м. Червоноград, вул. Степана Бандери, 4.

Джерело: www.zem-lviv.gov.ua

Горіх - хліб майбутнього

Анатолій Бурлака, кандидат економічних наук, директор ПП «ПКЦ «Суцвіття»

Останнім часом одним із пріоритетних напрямків українського садівництва – є розширення насаджень і збільшення виробництва горіхоплідних культур – горіха грецького, фундука, мигдалю, попит на плоди яких постійно зростає в Україні і світі. Харчова і енергетична цінність плодів горіхоплідних культур підвищує інтерес для їх споживання в свіжому, а також в переробному виді.

Горіхи – це кладова рослинних білків, жирних кислот, вітамінів і мікроелементів. Ядро горіха в 1,5 рази калорійніше свинини, в 3,5 рази – ніж хліб, в 7 раз – ніж картопля. Мічурін сказав, що горіх це хліб майбутнього.

Горіх – це чисте безвірусне повітря, це оздоровчі і лікувальні препарати. В фармацевтичній промисловості використовується – листя, оболонка, перегородки. Досить цінною є деревина, вартість приблизно 1500 євро/м3.

Вже сьогодні на кожному сільському подвір'ї, дачній ділянці росте 1-2 горіхових дерева.

Що до ґрунту? Численні дослідження, проведені в різних умовах, свідчить про те, що горіх волоський найкраще росте на структурних, свіжих, глибоких, родючих ґрунтах: карбонатних чорноземах, чорноземних суглинках, чорноземних вапняних супісках, а також на інших видах вапняних і суглинних ґрунтів, які мають багато пор, в які вільно проходять і затримуються вода і повітря. Добре ростуть дерева горіха також на родючих, середньої щільності ґрунтах: глинисто-вапняних, алювіальних, свіжих каштанових, бурих та інших темно-кольорових, з добре розвиненим карбонатним водо- і повітропроникним горизонтом. Зростає горіх волоський і на вапняно-щебенистих, хрящуватих, змитих, кам'янисто-піщаних, кам'янистих, скельних ґрунтах за умови, що вони досить зволожені, глибокі і проникні для кореневої системи.

Абсолютно непридатні для садіння горіха волоського, як і інших плодових, надто важкі, заболочені глинисті ґрунти з великими домішками мулу, який призводить особливо в роки з великою кількістю опадів, до затоплення і сильного ущільнення ґрунтових і підґрунтових горизонтів, робить їх зокрема абсолютно повітронепроникними. Коренева система дерев у таких умовах гине від засухи. Непридатні для горіха і сильно засолені ґрунти.

Рівень ґрунтових вод. Ґрунтові води – одне з джерел забезпечення рослин водою. Однак високий рівень їх обмежує проникнення коренів у глибокі горизонти підґрунтя, сприяє затяжному росту дерев, одеревінню пагонів, що значно знижує їх зимостійкість. Території з високим рівнем застійних ґрунтових вод небезпечні для горіхоплідних. На них рослини ростуть і розвиваються повільно, слабо і зазвичай гинуть.

Для гарного росту, розвитку дерев горіха волоського, отримання максимальних врожаїв з досить великими плодами потрібно, щоб рівень ґрунтових вод знаходився на глибині 2,5-3,0 м, але не менше 2,3 м від поверхні ґрунту.

Давно помічено, що найпотужніші, врожайні і найбільш стійкі дерева горіха волоського зустрічаються на ґрунтах, багатих вапном. У Франції горіх волоський росте і розвивається на глинисто-вапняних ґрунтах, а також на наносних і вапняно-глинистих. Потреба горіха волоського в вапні дуже велика. Вапно захищає дерево від багатьох грибкових паразитів і згубного впливу морозів. Тому для підвищення зимостійкості, забезпечення високих і сталих врожаїв, поліпшення якісних властивостей насіння для горіха волоського необхідно, крім інших агрономічних заходів, проводити вапнування ґрунту. Воно надає глибоку і багатосторонню дію: зменшує кислотність ґрунту; змінює його структуру, робить його більш пухким, міцніше утримує вологу; підвищує життєдіяльність корисних мікроорганізмів; покращує умови розкладання органічних добрив.

Вибір місця під садіння саду. Придатними ділянками для створення горіхових насаджень є рівнини, північні, північно-західні та західні пологі схили. Не придатними для саду є декомпресовані видолінки, долини, основи схилів, де накопичується холодне повітря і збільшується вірогідність пошкодження приморозками.

При закладанні саду особливу увагу слід звернути на підбір сортів та вибір схем садіння. Кращими сортами для промислового садіння в умовах Західного Лісостепу є: Буковинський 1, Чернівецький 1, Топорівський, Клішківський. Буковинська бомба, Ярівський, як запилювач. Більшість з цих сортів з латеральним (боковим) типом плодоношення. До перспективних сортів слід віднести: Легінь, Кишинівський, Коржеуцький, Козаку, Кодрене, Ідеал. Придбати високоякісні сертифіковані саджанці горіха грецького можна в спеціалізованих розсадниках України – ТОВ «Тімірязівське», ТОВ «Лінард», ТОВ «Маїс», ДПДГ «Придністровської дослідної станції садівництва», ДП ДГ «Яблунівське» Чернівецька область, а також в Республіці Молдова в розсадницькому господарстві «Редю» та в Сорокському розсаднику горіха грецького.

Грецький горіх – світлолюбива плодова культура, добре росте і плодоносить при інтенсивному освітленні. Окремо стоячі дерева формують сильну, добре облиственну крону.

В загущених насадженнях крони дерев рідкі, зі слабким листовим апаратом, передчасно старіють, знижується стійкість рослин до хвороб, морозу, засухи, слабо або зовсім не плодоносять. Виходячи з ґрунтових, кліматичних умов і існуючого асортименту горіха грецького рекомендовані схеми садіння дерев 10х10, 10х12, 10х14 метрів.

Сучасні сади закладають одно – двохрічними саджанцями. На перший погляд, однорічки, краще, вони дешевші. Однак, приживлюваність у них значно менша. Крім того на другий рік вегетації з'являється прихований брак, це дефекти щеплення і їх буває до 5-8%. Однозначно горіхові сади слід закладати двохрічними щепленими саджанцями.

Строки садіння. Кращим строком садіння дерев є осіння посадка. За зимовий період ґрунт встигає осісти, а корені до початку вегетації – прижитися. Після садіння навколо штамба дерева насипати з землі конусоподібний горбик висотою до 30 см. та діаметром 40 см, дерева побілити, що буде захищати взимку кореневу систему горіха і штамп від пошкоджень морозами. Потрібно не забувати про зайців вухатих і «рукатих». Тому до садіння саду навколо ділянки з насадженнями горіха грецького будують огорожу, на висадженні саджанці на штамп дерева нанести масляною фарбою білі позначки.

АГРО-2016

XXVIII МІЖНАРОДНА АГРОПРОМИСЛОВА ВИСТАВКА

AGRO-2016

XXVIII INTERNATIONAL AGROINDUSTRIAL FAIR

8-11

ЧЕРВНЯ

Київ, Україна

I на території
IIIIII НК«Експоцентр України»
в д н г пр-т Академіка Глушкова, 1

ОРГАНІЗАТОР:

Міністерство аграрної політики
та продовольства України

Льон олійний – нішева культура, що здобуває популярність серед аграріїв

Антін Шувар, кандидат сільськогосподарських наук, завідувач лабораторії рослинництва, Інститут сільського господарства Карпатського регіону НААН

Український ринок льону олійного швидко зростає. 2015 року цією культурою було засіяно 62 тис. га, що є рекордом за останні 10 років. В Україні він в основному є експортно орієнтованою культурою і за віддачею витрачених коштів на вирощування не поступається іншим олійним культурам. Починаючи з 2010 року відчутне поступове збільшення посівних площ та експорту лляної олії за кордон, а 2014 року Україна посіла сьоме місце серед найбільших експортерів лляної продукції.

Насіння олійного льону містить 42-49% жиру, тому вона є сировиною для виробництва харчової та технічної олії. Основний товарний продукт – олію, використовують у різних галузях: лакофарбовій для виготовлення натуральної оліфи, лаків, емалей, фарб; електротехнічній, автомобільній, суднобудівній та інших, а також у миловарінні, медицині. Основною особливістю лляної олії є те, що вона містить п'ять жирних ненасичених кислот (олеїнову, лінолеву, ліноленову, пальмітинову і стеаринову).

Також широко використовують макуху льону олійного, яка містить 33,5-35,0% білку та близько 9% жиру і за кормовою цінністю переважає макуху інших рослин для годівлі тварин.

Олійний льон належить до переліку безвідходних культур. У стеблах льону міститься 10-15% волокна (а за умов вирощування в Лісостепу та на Поліссі уміст волокна окремих сортів сягає 21%), придатного для виробництва грубих тканин і шпагату.

Солома, яка містить до 50% целюлози, слугує сировиною для виробництва цигаркового паперу, картону. Відходи перероблення трести льону (кострицю) застосовують для виготовлення будівельних плит, меблевих панелей, та як енергетичний продукт – для виготовлення брикетів і гранул з використанням у твердопаливних котлах.

Льон олійний – це культура, яка є альтернативою для інших олійних культур, насамперед, для соняшнику та ріпаку, площі під якими в окремих районах і господарствах виходять за межі оптимального науково обґрунтованого співвідношення культур у сівозмінах.

Основні переваги льону олійного над соняшником наступні:

- олійний льон практично не впливає на зменшення родючості ґрунту, у той час, як соняшник бере з ґрунту значно більше поживних речовин порівняно із зерновими культурами. При цьому збіднюється ґрунт на азот, виносить з урожаєм понад 200 кг калію, 170 кг магнію та інші мікроелементи;
- швидкостигла культура – досягає у I-III декаді серпня (сприяє ефективнішому використанню зернозбиральної техніки);
- добрий попередник для озимих культур;
- широкий вибір дешевих гербіцидів (для контролю як злакових, так і широколистяних бур'янів);
- на рослинах соняшнику розвивається 13 основних хвороб, у тому числі карантинна хвороба фомопсис, які з післяжнивними рештками уражують ґрунт.

Враховуючи переваги льону, а також те, що олія соняшнику містить менший набір амінокислот і за дотримання елементів технології вирощування в умовах Західного регіону економічна ефективність вирощування льону може сягати рівня ефективності вирощування соняшнику, тому й можливе поступове зменшення площ під останнім.

Інститут сільського господарства Карпатського регіону НААН виконує дослідження елементів технології вирощування льону олійного як із сортами вітчизняної селекції, так і закордонної. З 15 сортів, занесених до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні 2016 року фахівцям пропонуємо звернути увагу на сорти Орфей, Айсберг, Південна ніч, Водограй (оригіатор – Інститут олійних культур НААН), Лірина (Німеччина), Евріка (ННЦ «Інститут землеробства НААН»).

У технології вирощування льон олійний доцільно вирощувати на ґрунтах, забезпечених поживними речовинами, з рН у межах 5,9-6,5, розміщувати у сівозміні після озимих зернових, зернобобових, кукурудзи, картоплі. Недопустимі попередники – льон, соя, рицина.

Враховуючи, що олійний льон за врожайності 20 т/га зерна виносить 130 кг азоту, 50 кг фосфору та 90 кг калію, то під цю культуру, залежно від типу ґрунту, необхідно вносити мінеральні добрива нормою $N_{30-45}P_{30-60}K_{60-90}$. Фосфорно-калійні добрива вносять під зяблеву оранку, азотні – під весняну культивуацію. Ефективним є підживлення у фазу «ялинка», або у період швидкого росту – комплексними добривами.

Обробіток ґрунту включає лущіння стерні попередника. Кращим зяблевим обробітком в умовах Лісостепу та Полісся є оранка на глибину орного шару ґрунту – 22-25 см. Найвідповідальнішим у технології вирощування льону є виконання комплексу весняних польових робіт. Зокрема, навесні, за набуття ґрунтом технічної стиглості, виконують дві культивуації з боронуванням: перша – на глибину 12-15 см, друга – на глибину загортання насіння (весняний напівпаровий обробіток).

Висівання льону, як холодостійкої культури, можливе при першій змозі виходу в поле, оскільки він не дуже вимогливий до тепла. Насіння його починає проростати при температурі 3-4⁰С, а сходи з'являються при температурі повітря 6⁰С. Сходи льону витримують навесні приморозки до мінус 3-4⁰С, а рослини двотижневого віку – навіть до мінус 6⁰С. Перед сівбою насіння льону олійного протруюють рекомендованими препаратами. При визначенні строків сівби потрібно врахувати стан ґрунту. Льон дуже чутливий до висівання його у перезволожений ґрунт. При утворення кірки може зовсім не дати сходів.

Повний розвиток рослин і досягання насіння льону олійного триває здебільшого 80-100 днів. Найбільше тепла і сонячних днів потребує під час досягання. За хмарної та вологої погоди із зниженою температурою досягає повільно. Найбільший урожай насіння льону буває тоді, коли в період від початку бутонізації до кінця цвітіння за помірних температур випадає достатньо опадів.

Рекомендована норма висіву льону у зоні західного Лісостепу та Полісся становить 7-10 млн. схожих насіння на гектар (залежно від сорту у перерахунку на 1 га становить 50-80 кг). При цьому у ранні строки сівби можна зменшувати її до 6 млн. насінин, а у пізніші – доводити до 10-11 млн. Це пов'язано з біологією культури: рослини раннього строку висівання формують урожай за рахунок збільшення коробочок та насіння у коробочці на рослину, а у рослин пізнього строку ці показники значно менші й урожай формується за рахунок кількості рослин на одиниці площі.

Оптимальна глибина загортання насіння льону як дрібнонасінної культури становить 2-3 см за умови якісної підготовки ґрунту та достатнього умісту вологи у ньому та 4-5 см – за більш посушливих умов. Після сівби посіви коткують кільчато-зубчастими котками.

Для знищення бур'янів використовують рекомендовані гербіциди, які уможливають контролювати практично увесь спектр бур'янів. У період вегетації льон уражується хворобами (фузаріозом, поліспорозом, антракнозом, бактеріозом, аскохітоз та ін.). Серед шкідників найбільшої шкоди завдають посівам льону блохи льонові, трипси, листокрутка льонова, гусениці різних совок. Найефективнішими засобами боротьби з шкідниками та хворобами є застосування агротехнічних, хімічних і біологічних заходів.

Для одержання насіння високої якості збирають льон олійний у фазу пізньої повної стиглості. Час оптимального строку збирання настає, коли насіння шелестить у коробочках та легко витирається пальцями. Насіння має сортотипове забарвлення та не розчавлюється між пальцями. Солома повинна бути стиглою (до основи повинна бути бурою та сухою). Перестиглі коробочки можуть відламуватись, але втрати насіння при цьому менші, ніж за раннього обмолочування. Вологість насіння повинна бути у межах 8-13%. За умов нерівномірного досягання посівів здійснюють десикацію для передзбирального підсушування та пришвидшення дозрівання.

Льон олійний збирають одно- та двофазним способом. При однофазному способі збирання можливі втрати унаслідок недостатнього вимолочування недостиглих коробочок та зігрівання вороху на токах. За скошування льону у валки та їх обмолочування комбайнами значно поліпшується якість зібраної продукції.

Скошування у валки починають за 10-12 днів до побуріння 50-75 % коробочок за вологості насіння 25-35%. Обов'язковою умовою якісного збирання льону олійного без втрат – забезпечення господарств жатками з подвійними активними ножами. У разі використання звичайних жаток та комбайнів, вони повинні бути обладнані протиріжучими пластинами.

За розрахунками фахівців, з одного гектара посівної площі льону олійного можна зібрати 1,5-2,5 тонни технічного насіння. Вартість однієї тонни насіння в останні роки складає 6-12 тис. грн.

Центр підтримки експорту до ЄС при Мінагрополітики

З 18 травня 2016 р. у Києві при Міністерстві аграрної політики та продовольства України розпочав роботу Центр підтримки експорту до ЄС.

Центр працює з понеділка по п'ятницю з 10 до 13 год. по скайпу: [agritrade-ukraine](https://agritrade-ukraine.com).

Ви можете також направити ваші запитання на електронну адресу Центру: info@agritrade-ukraine.com або просто заповнити форму запити.

Особливості впливу пестицидів на життєдіяльність медоносних бджіл та профілактика їх отруєння хімічними засобами захисту рослин

Галина Околовська, головний спеціаліст відділу прогнозування, фітосанітарної діагностики та аналізу ризиків Управління фітосанітарної безпеки ГУ Держпродспоживслужби у Львівській області

Пасічникування – досить важка і клопітка робота, задля досягнення певного результату потрібно пройти шлях далеко не один рік, і на цьому шляху трапляється безліч різноманітних перешкод. Одним із найбільших каменів спотикання на шляху пасічників є отруєння бджіл пестицидами, або хімічний токсикоз.

Хімічний токсикоз – незаразна хвороба дорослих особин бджолиної сім'ї і їх личинок, що викликається отруєнням бджіл пестицидами, які застосовуються для контролю розвитку і розповсюдження шкідливих для сільського та лісового господарства комах, рослин, грибків тощо. Пестициди потрапляють в бджолині сім'ї з нектаром, пилом, в результаті чого забруднюються кормові запаси і товарна продукція. Токсикози виражаються в ослабленні сімей, зниженні їх продуктивності і масовій загибелі бджіл.

Хімічний токсикоз проявляється непередбачено, комахи гинуть без явних клінічних ознак. В 95% випадків хімічний токсикоз викликають інсектициди, в 4% – гербіциди і 1% припадає на інші препарати. Пестициди проникають в організм бджіл з кормом, водою, при безпосередньому контакті (що найбільш небезпечно) та фумігації.

Відповідно до екотоксикологічної оцінки всі пестициди діляться на чотири класи небезпеки:

1-й клас небезпеки – високонебезпечні для бджіл пестициди (викликають загибель понад 20% бджіл). Екологічні регламенти: прикордонно-захисна зона для бджіл не менше 4 км; обмеження льоту – 4-5 діб;

2-й клас небезпеки – середньонебезпечні для бджіл пестициди (викликають загибель від 5 до 20% бджіл). Прикордонно-захисна зона для бджіл не менше 3-4 км, обмеження льоту – 2-3 доби;

3-й клас небезпеки – малонебезпечні для бджіл пестициди (загибель від 1 до 5% бджіл). Прикордонно-захисна зона для бджіл – 2-3 км, обмеження льоту – 1-2 доби;

4-й клас небезпеки – практично безпечні для бджіл пестициди. Прикордонно-захисна зона для бджіл не менше 1-2 км, обмеження льоту – 6-12 годин.

Патогенез. Отруєння бджіл залежить від хімічної природи речовин, способу їх проникнення в організм. Фосфорорганічні сполуки блокують фермент холінестеразу, що бере участь в передачі порушень у гангліях нервової системи. Хлорорганічні пестициди порушують калій-натрієве співвідношення в мембранах нервових волокон. Фтор у вигляді фтористого водню і фториду кремнію діє як дихальна отрута, руйнуючи стінки трахей бджоли, при надходженні з кормом порушує процеси гліколізу і мінеральний обмін. Миш'як блокує ферментні процеси, хлористий барій порушує водний баланс.

Діагноз на хімічний токсикоз ставиться на основі проведеного хіміко-токсикологічного дослідження в лабораторії. При отруєнні пестицидами і промисловими викидами беруть до уваги раптовість і одночасність загибелі бджіл у більшості або у всіх сім'ях пасіки. Пасіки обстежують комісійно. Складають акт про нанесений збиток, наводять дані про застосовані пестициди (промислові викиди), способи і час їх внесення, розташування квітучих медоносів (пилконосів) стосовно оброблених ділянок, про наявність на зазначеній території водних джерел, ознаки загибелі бджіл. Беруть проби для дослідження в лабораторії: не менш 500 бджіл у скляному чистому посуді, 100 г меду, шматок стільника 15х15 см з пергою, а також будь-який інший матеріал з бджолиних сімей при підозрі на забруднення хімічними сполуками. Проби опломбовують і висилають разом з супровідним документом та копією акту обстеження. В супровідній записці вказують, на який пестицид варто провести дослідження. Відбирають та доставляють проби якнайшвидше, тому що деякі препарати нестійкі і швидко руйнуються.

Характерні ознаки отруєння бджіл пестицидами. Клінічні ознаки отруєння бджіл різними видами хімічних засобів захисту рослин проявляються майже однаково. Бджоли стають озлобленими, малорухомими, зриваються з сотів, повзають по дну вулика, на прилітній дошці і по землі навколо вуликів. Хвороба у бджіл протікає залежно від характеру дії

отрути, її концентрації і від виду зібраного бджолами корму (пилка або нектар). Якщо швидкодіючі інсектициди надходять в організм бджоли з нектаром, то загибель бджіл настає швидко. У таких випадках отруєні бджоли навіть не встигають повернутися у вулик і гинуть в місцях збору нектару або на шляху до пасіки. Хвороба протікає короткочасно і не завдає великої шкоди бджолам пасіки. Якщо ж бджоли збирали нектар, в якому міститься повільно діючий інсектицид, або коли бджоли, які збирають пилку, встигають його принести в вулик і сигналізувати іншим бджолам про місце його збору, то у вулику настає масове вимирання дорослих бджіл різного віку внаслідок масового вильоту бджіл пасіки в отруєну зону і принесення в вулики великої кількості отруєного корму.

Масове вимирання бджіл найсильніше виражене в сильних сім'ях, оскільки бджоли з таких сімей активніше працюють на квітах рослин і більше контактують з пестицидами. Розплід в таких сім'ях вмирає в результаті недостатнього обслуговування (голодування і охолодження) і годування дорослих личинок отруєним нектаром і пилом. Якщо бджоли принесли в вулик невелику кількість отруєного пилку, то процес вимирання бджіл розтягується іноді на все літо.

Профілактика отруєнь бджіл базується на беззаперечному дотриманні вимог ст. 30 Закону України "Про бджільництво" від 2 лютого 2000 року №1492-III (1492-14), суворому дотриманні регламентів застосування в навколишньому середовищі токсичних для бджіл речовин. Державними санітарними правилами ДСП 8.8.1.2.001-98 та "Інструкцією щодо попередження та ліквідації хвороб і отруєнь бджіл", які є обов'язковими для виконання, передбачено:

- профілактика отруєння бджіл базується на суворому дотриманні регламентів застосування токсичних для бджіл речовин;

- асортимент, норми, кратність застосування пестицидів і агрохімікатів повинні відповідати «Переліку пестицидів і агрохімікатів, дозволених до використання в Україні» і доповнень до «Переліку»;

- завчасно, але не менше, ніж за дві доби до початку проведення кожної хімічної обробки, адміністрація господарства сповіщає власників пасік, населення, власників суміжних сільськогосподарських угідь і об'єктів про місця, строки і методи застосування пестицидів. У період проведення робіт в радіусі 200м від меж ділянок, що обробляються, повинні бути встановлені попереджувальні написи;

- обробки проводять у період відсутності льоту бджіл у ранкові (до 10) і вечірні (18-22) години при швидкості вітру до 3-4 м/с, як виняток, у похмурі і прохолодні дні допускається проведення обробок у денні години;

- не допускають обробку квітучих медоносів під час масового льоту бджіл.

Що робити при отруєнні бджіл? Якщо вже сталося отруєння бджіл, то пасічнику прийдеться добряче постаратись для того, щоб захистити свої права. По-перше, потрібно спокійно, виважено і без емоцій запропонувати керівництву господарства відшкодувати завдані збитки добровільно.

Якщо керівництво не погоджується, слід починати процедуру збирання доказів. Необхідно звернутися до сільського голови з письмовою заявою про створення комісії для обстеження пасіки та обробленого пестицидами поля і відбору зразків для проведення дослідження.

До складу комісії мають входити: ветеринарний лікар, зоотехнік, спеціаліст з захисту рослин, представник виконкому місцевої влади. Бажано, щоб при обстеженні був присутній фермер чи його представник. Комісія має обстежити всі бджолині сім'ї пасіки та зробити висновок про повну чи часткову втрату бджіл та відібрати зразки підмору, склавши про це відповідний акт. Після обстеження пасіки обов'язково відбирають зразки рослин, про що також складається відповідний акт комісії. Зразки надсилаються до обласної ветеринарної лабораторії для проведення експертизи за поданням ветеринарного лікаря. Якщо висновком експертизи буде доведено причинний зв'язок між обробкою поля та загибеллю бджіл, тоді сміливо можна звертатись до суду.

Ветеринарно-санітарний паспорт пасіки є єдиним документом, що свідчить про реєстрацію пасіки. Паспорт підтверджує факт, що власником пасіки є саме ви, а також те, що бджоли на пасіці є здоровими з щорічними відмітками. Також доказом того, що ви є власником пасіки, слугує довідка з сільської ради із зазначенням точної адреси та кількості бджолиних сімей.

Інформацію про те, кому належить оброблене пестицидами поле, якої воно площі, яка культура на полі посіяна та на якій відстані поле знаходиться від пасіки, ви можете отримати у відділі Держкомзему або у сільській раді.

Доказом того, що господарство використовувало для обробки сільськогосподарських угідь той чи інший препарат слугує журнал хімообробки посівів, який має обов'язково заповнюватись агрономом або відповідальною особою у господарстві.

Доказом доведення завданої шкоди може слугувати довідка відповідної обласної зареєстрованої пасічницької організації або відділу статистики про вартість бджіл та продуктів бджільництва.

Інформація для керівників територіальних громад!

Західно-Українська регіональна агропромислова біржа організовує і проводить цільові аукціони з продажу нерухомого майна, що перебуває у державній та комунальній власності, а також земельні торги з продажу земельних ділянок у власність та продаж права оренди.

Біржа має необхідні офісні приміщення техніку і обладнання для проведення аукціонів, у штаті працюють три сертифіковані ліцитатори, два спеціалісти з продажу державного майна і два експерти-оцінювачі.

При необхідності, біржа за власні кошти, з наступним відшкодуванням переможцем аукціону, проводить підготовку лотів для продажу. Це – експертна оцінка майна і земельних ділянок, виготовлення технічної документації для нерухомості та проектів відводу земельних ділянок.

Запрошуємо територіальні громади Львівщини до взаємовигідної та конструктивної співпраці.

Наші координати: 79018, м. Львів, вул. Залізнична, 16, тел.: 032-294-84-02, 0679746981, e-mail: zurab@zurab.lviv.ua, веб-сайт: www.zurab.lviv.ua

Майбутнє українського села в його суцільній кооперації

Віктор Горбанюк, науковий співробітник,
Інститут сільського господарства
Карпатського регіону НААН

Продовження статті. Початок матеріалу у “Віснику Агрофорум” №8 (31) 2016 р.

Дослідуючи природу ціноутворення від ферми до споживача прийшли до цікавих висновків, як об'єктивна ціна може стати справедливою для кожного виробника молока і як вона зможе впливати на окупність затрат на утримання корови і ефективність господарювання, головних мотиваційних факторів його розвитку. Монопольне право встановлення цін на молоко і молочні продукти зі сторони переробних і торгових підприємств, являється руйнівним фактором для створення стійкої системи інтегрованих інтересів в ланцюгу його руху до кінцевого споживача. Розрахунки показують, що найбільший ріст цін відбувається на етапі заготівель і переробки молока і це єдина ланка ланцюга, де ціна обробленого молока зростає більше ніж в три рази від ціни його закупівель у виробника і це все разом взяте, призвело до скорочення обсягів продаж у сегменті торгівля-продовольчі ринки, не дивлячись на неповне забезпечення фізіологічних норм споживання населення. Вище приведені проблеми в тій чи іншій мірі характерні і для густонаселеного Карпатського регіону, який наділений природними і людськими ресурсами для виробництва дешевого і якісного молока. За розумної політики використання природних і покращених кормових угідь Карпатський регіон міг би стати своєрідним європейським центром виробництва екологічно чистої, якісної і дешевої молочної продукції з врахуванням того, що тут сьогодні зосереджені значні його ресурси і головним завданням являється їх розумне використання, а також те, що не слід забувати, їх пришвидшена адаптація до політики і практики ЄС. Такий підхід до практичного вирішення піднятих питань при допомозі пришвидженої в часі суцільної кооперації сільських товаровиробників міг би створити реальні передумови для того, щоб ці ресурси могли б стати «українською нафтою» і принесли гідні статки сільським родинам, забезпечили прискорений розвиток об'єднаних громад на новій прогресивній кооперативній основі в дусі їх євроінтеграційних прагнень.

В західних областях, які входять до сфери впливу Інституту сільського господарства Карпатського регіону НААН України збережено поголів'я корів, чисельність якого складає 18 відсотків від загального поголів'я в Україні. Це значний ресурс для відтворення продуктивного стада корів, економічна оцінка якого складає 5,4 млрд. гривень. Необхідно при цьому підкреслити, що основними власниками цього ресурсу в регіоні (96%), як і в Україні (77%) загалом

залишаються домогосподарства населення, які в такому вигляді характерні лише для нас. І цю особливість обов'язково необхідно буде врахувати при розробці планів адаптації молочного виробництва до вимог ЄС. На існуючих ресурсах, господарства Карпатського регіону формують 16 відсотків обсягів виробництва молока в Україні, а сімейні ферми домогосподарств населення – 20 відсотків серед цієї категорії. Їх частка в обсягах його виробництва в регіоні складає 96 відсотків, а з врахуванням того, що це на сьогодні головний продуцент молока, то він і потребує адекватної уваги і підтримки. Формуючи нові правові умови розвитку домогосподарств у статусі сімейних фермерських господарств з врахуванням світового і європейського досвіду і практики, ми зобов'язані не допустити помилок і розуміємо, що пропонується для них четверта група платників податків в такому варіанті не зможе бути реалізована без нанесення значної шкоди останнім. Європейські регламенти і практика мають бути «прив'язані» до реальних умов і проблем, які існують в даний час, а всяке їх копіювання без врахування останніх, може скомпрометувати саму ідею. Потрібно не забувати, що основна частина молока в Карпатському регіоні формуються саме на сімейних фермах господарств населення і від того, як суспільство в лиці держави зуміє використати і примножити ці ресурси залежатиме продовольча безпека нашого населення, а з врахуванням того, що частка великих і середніх товаровиробників молока за останні чотири роки зросла лише на чотири відсотки, вирішення цієї задачі набуває для нас найактуальнішого значення.

Прогнозна оцінка ємності ресурсного потенціалу України і Карпатського регіону, зокрема з виробництва молока і молочної продукції досить значна і представляє серйозну ділянку роботи для відповідних досліджень, а також вжиття конкретних заходів реагування з врахуванням ситуації про яку було сказано вище. Вивчення піднятих питань провело до розуміння, а яка потреба молочної продукції необхідна домогосподарствам, які утримують корів для задоволення власних потреб з врахуванням того, що решта виробленої продукції може при певних умовах, стати товарною і як раз це стало методологічною основою наших досліджень. З врахуванням фактичного поголів'я корів, їх продуктивності і кількості споживачів молочної продукції, які є у домогосподарствах при фізіологічній нормі споживання на одну особу в 380 літрів молока за минулий рік, вийшли на конкретні показники, а саме: для умов України це – 2,4 млн. тон, для Карпатського регіону – 0,5млн.т від фактично виробленого, а кількість товарного молока, відповідно – 5,6 млн.т і 1,2 млн т при досягненні 70 % товарності.

Підтвердженням наших досліджень є досвід господарювання домогосподарств Черкаської області, які уже на протязі восьми останніх років досягають показників товарності в межах 68-72 відсотки і за рахунок цього забезпечують найвищу окупність затрат на утримання корів в Україні, не дивлячись на низькі закупівельні ціни. Значна позитивна робота проводиться державними органами на місцях з населенням, які утримують корів у Вінницькій

області, зокрема колишнім головою облдержадміністрації, сьогоднішнім головою обласної ради п. Олійником А.В, який першим в Україні зрозумів взаємозв'язок впливу цін на зростання товарності заготівель молока від населення. З середини 2014 року, коли під його керівництвом була проведена нарада з кооперативним і фермерським активом області, де були чітко задекларовані завдання по зростанню продуктивності корів, кількості заготівель молока, на фоні активного нарощування цін і розбудови кооперативного руху на селі.

Зростання цін на 9,6 відсотків у другому півріччі 2014 року до відповідного періоду 2013 року дозволило підвищити рівень заготівель молока з 30,6 відсотків від виробленого в першому кварталі 2014 року до 40,3 відсотків за період 2014 року, що дало можливість з врахуванням інших факторів впливу, населенню додатково одержати 154,6 млн. грн при зростанні на 30,2 відсотка до рівня 2013 року. Ріст закупівельних цін в 2015 році на 16,2 відсотків до рівня 2014 року при тій же товарності, дав можливість наростити цей показник ще на 73 млн. грн, або на 15,6 відсотків і довести показник окупності (виручку на корову) до 5912 грн, що на 55,4 відсотків більше відповідного періоду 2013 р.

Населення Вінницької області за рахунок реалізованого молока на переробні підприємства в минулому році одержали 742 млн грн при поголів'ї 125,5 тисяч корів, що на 228 млн. гривень більше, ніж було в 2013 році (до відома, домогосподарства Львівської області при поголів'ї 121,9 тисяч корів одержали виручки лише 42 млн грн, або в 17,7 разів менше). Цікаво також знати, що населення Вінницької області витрачаючи додатково одержані кошти на придбання товарів і послуг, оплатило в державний бюджет тільки за рахунок податку на додану вартість 45,6 млн. грн, всього більше 148 млн грн.

Цей досвід важливий також тим, що питома вага заготівель молока від корів населення на молокопереробні підприємства за 2015 рік Вінницькою і Черкаською областями зросла до 31,6 відсотків (2014 р. – 25,3 відсотки) до всіх аналогічних закупівель молока переробними підприємствами в Україні, при тому, що питома вага поголів'я в них складає лише 9,9 відсотків, а це вже тривожний сигнал для владних структур держави, бо він напряду зв'язаний з її продовольчою безпекою.

Крім цінових факторів впливу на збільшення рівнів реалізації молока з сільського двору важливого значення набуває також, суб'єктивний фактор його витребуваності. Якщо, домогосподарства Вінницької області за 3 квартали 2015 року забезпечили товарність продажів молока на рівні 43 відсотків, то в четвертому кварталі цей показник знизився на 12 процентних пунктів і склав лише 30,8 відсотків, в середньому за рік – 40,3 відсотка.

Господарства населення реалізували на переробні підприємства за четвертий квартал лише по 350 літрів молока від кожної корови з одержаних 1137 літрів. Зменшення рівня товарності (витребуваності молока з двору) не дивлячись на зростання цін на 2,52 відсотки до середньорічних, призвело до втрати переробними підприємствами обсягів сировини в кількості 17,4 тис. т, які для населення обернулися недоотриманням більше 50 млн грн. В той же період часу, домогосподарства Черкаської області за рахунок зростання цін, відповідно на 2,95 відсотків в четвертому кварталі, наростили реалізацію молока на переробні підприємства до 83,5 відсотків (ріст до 9-ти місяців м.р.-16 п.п.) від кожної корови 862 л (від надоєних 1032 літрів), додатково реалізувавши 28,2 тис. тон на суму біля 80 млн грн, забезпечивши річний показник товарності в 70,3 відсотків проти 67,5 відсотків, які були досягнуті за три квартали минулого року. Для порівняння впливу товарності (витребуваності його з двору) на кінцеві наслідки господарської діяльності, приведемо деякі розрахунки. Якщо б домогосподарства Вінницької області вийшли на рівень товарності, яку за період четвертого кварталу 2015 року забезпечило населення Черкаської області у 83,5 відсотка (до речі, Вінницька область в 2008 році мала товарність 73,6 відсотка і 40,3 відсотка, це не межа), населення могло б від кожної корови реалізувати по 949 л проти фактичних 350 л, при цьому одержати 119 тисяч тон додатково проданого молока, а за мінусом фактично проданого у четвертому кварталі 43,9 тис.т, втрати від зниження товарності склали 75 тис. т молока на суму (по фактичних цінах 2015 року 2855,7 грн/т) – 215 млн грн, або 1713 грн на кожну корову. Для порівняння, населення Черкаської і Вінницької областей від кожної корови, яку утримує населення в минулому році одержали, відповідно по 11555 і 5912 грн (Львівської – лише 269 грн), при затратах на утримання корови (розраховані вченими Інституту сільського господарства Карпатського регіону НААН України з допомогою методики міжнародної сільськогосподарської організації ФАО ООН) в сумі 16 тис грн. До речі, решту коштів, населення змушене компенсувати за рахунок власного бюджету і це є однією з причин зменшення поголів'я корів у населення.

До речі, решту коштів, населення змушене компенсувати за рахунок власного бюджету і це є однією з причин зменшення поголів'я корів у населення. Ці приклади ще раз підтверджують те, що ефективна реалізація комплексної політики сільського розвитку не можлива лише в рамках державної аграрної політики.

Дана сфера потребує тісного партнерства і скоординованих зусиль урядових структур всіх рівнів, органів місцевого самоврядування, сільських і селищних рад, громадських організацій і приватного сектору. Саме на комплексний розвиток сільської території і її громад в період децентралізації управління мусить поступово переміститися фокус аграрної політики України в процесі її європейської інтеграції.

І тут виникає закономірне питання, чи має бажання наше селянство і Уряд України в недалекій перспективі бачити українське село багатим, цивілізованим, самодостатнім і розвинутим, здатним забезпечувати продовольчу безпеку власної держави? Вирішення цих питань, без значних капіталовкладень, за рахунок створення на державному рівні абсолютно сприятливих умов (в нормальному розумінні нової економічної політики по відношенню до села), знявши всякі обмеження на незаборонену законами діяльність, хоча б для фермерських, особистих селянських господарств, введення мораторію на прийняття законів, які можуть їм нашкодити, можливо на протязі 2-3 років забезпечити стабілізацію негативних процесів, а в перспективі їх прискорене вирішення, що створить реальні передумови багатофункціонального, диверсифікованого розвитку сільських територій і громад, стабілізації громадянського суспільства, продовження актуальних реформ, яких вкрай потребує країна, зокрема адміністративно-територіального устрою. Суцільна, всеохоплююча сільськогосподарська кооперація, в тому числі, обслуговуюча неприбуткова, конкурентна економіка на сьогодні єдиний, перевірений світовою і європейськими практиками досвід господарювання, який допоможе пришвидшено вирішити вище перераховані проблеми. Багато скептиків, які не вникали в підняті проблеми слушно зауважать, а де взяти кошти на їх реалізацію? А відповідь надзвичайно проста і досвід двох областей, який був приведений раніше, а також ті ресурси, якими ще володіє населення України (про що буде повідомлено пізніше) допоможе успішно їх вирішити, було б тільки бажання і умови. На думку вчених нашого інституту і думаючих практиків з якими приходиться спілкуватися, всі говорять про необхідність створення у зональних інститутах НААН України спеціалізованих лабораторій з проблем регуляторної та адміністративної політики та практик ЄС і підпорядкувати їх функціонально єдиному центру. Такий підхід найкраще сприятиме реалізації заходів Єдиної комплексної стратегії розвитку сільського господарства та сільських територій на 2015-2020 рр., четвертим стратегічним пріоритетом якої визначена продовольча безпека нашої держави.

«Концерн Хлібпром» здійснив рестайлінг ТМ «Хлібна Хата»

Один з найбільших виробників хліба в Україні «Концерн Хлібпром» в травні здійснив рестайлінг свого локального хлібного бренду – «Хлібна Хата» (Львів).

В результаті рестайлінгу видозмінився логотип торгової марки і дизайн усієї упаковки.

Нова упаковка – це мікс піктограм та текстів. В залежності від різновиду виробу на ній розміщуються дані про тривалість процесу виробництва продукту, характеристики рецептури, особливості екзотичних доданків, рекомендовану норму споживання, стандарти виробництва, культуру споживання тощо.

«Для такого консервативного ринку, як хлібний, це, безумовно, сміливі зміни, – розповіла директор з маркетингу ПАТ «Концерн Хлібпром» Галина Янишівська. – Фактично упаковка змінює свою роль, бо відтепер повноцінно комунікує з покупцем. Останні дослідження компанії показали, що споживачі часто дезорієнтовані щодо властивостей та асортименту хлібу. Тож упаковка – найкращий носій даної інформації. А сучасні технології дозволяють забезпечити достатню якість друку і читабельність відповідно».

Як зазначають на підприємстві, упаковка для продукту щоденного вжитку дуже важлива – вона допомагає захистити продукт від впливу людського фактору при доставці чи продажу, дозволяє довше зберігати його свіжість, оберігає від підробок. Щоб зміни у вигляді масового продукту щоденного вжитку не створювали дискомфорту при пошуку на полиці, для покупців залишили звиклі ідентифікатори – це колір, який відповідає певним видам продукції.

Упаковку для харчових продуктів «Концерн Хлібпром» імпортує з Польщі.

www.hlibprom.com.ua

Довідка: ПАТ «Концерн Хлібпром» входить до групи найбільших виробників хліба в Україні і об'єднує в своєму складі 8 виробничих підрозділів у Львівській та Вінницькій областях. Основним напрямом діяльності підприємства є виробництво хліба, кондитерської продукції, напівфабрикатів у західному та центральному регіонах України. Компанії належать торгові марки – «Хлібна хата», «Вінницяхліб», «Наминайко», «Любляна», Bandinelli.

Джерело: ПАТ «Концерн Хлібпром»

Львівський національний університет
ветеринарної медицини та біотехнологій ім.С.З.Гжицького
Запрошує абітурієнтів на навчання за ліцензованою
вперше в Україні спеціальністю

*“Ветеринарна гігієна,
санітарія і експертиза”*
(магістерська програма)

Для вступу необхідні:

- заява про прийом до університету
- атестат про повну загальну середню освіту
- сертифікати ЗНО з української мови та літератури, біології та хімії/математики/історії України/фізики (на вибір)
- копія документа, що засвідчує особу
- 6 кольорових фотокарток (3x4)
- копія військового квитка або посвідчення про приписку
- копія картки ідентифікаційного номера

Термін навчання - 6 років

Деталі на сайті www.vetuniver.lviv.ua або за телефонами 097-063-35-12,
063-434-52-50, 095-030-44-79

**Оптові ціни на продукцію
(станом на 31.05.2016 р.) (1 кг/ грн.)**

ПРОДУКТ	мінімальна	середня	максимальна
ПРОДУКЦІЯ РОСЛИННИЦТВА ВІТЧИЗНЯНОГО ВИРОБНИЦТВА			
<u>Капуста білокачанна рання</u>	0,80	1,00	1,00
<u>Кабачок ранній</u>	6,00	6,00	6,00
<u>Морква нантська</u>	5,50	6,00	7,00
<u>Буряки столові круглі</u>	6,00	7,50	8,00
<u>Капуста пекінська</u>	10,00	11,00	15,00
<u>Огірок тепличний</u>	4,50	5,00	5,50
<u>Цибуля зелена</u>	25,00	25,00	30,00
<u>Помідор салатний червоний</u>	24,00	25,00	258,00
<u>Цибуля ріпчаста</u>	5,80	6,00	6,50
<u>Салат Лолло Россо</u>	10,00	15,00	20,00
<u>Картопля Белароса</u>	3,00	3,50	4,00
<u>Гриб печериця</u>	18,00	20,00	22,00
<u>Яблуко Голден 90</u>	10,00	11,00	12,00
<u>Яблуко Гала</u>	9,00	10,00	13,00
<u>Черешня</u>	20,00	25,00	30,00
<u>Суніця садова, гат. вищ.</u>	14,00	16,00	19,00
<u>Фундук (вітч)</u>	78,00	80,00	80,00
<u>Борошно пшен. гат.вищ.</u>	6,60	7,00	8,00
ПРОДУКЦІЯ ТВАРИННИЦТВА ВІТЧИЗНЯНОГО ВИРОБНИЦТВА			
<u>Яйце куряче столове відбірне, десяток</u>	8,00	9,00	12,00
<u>Свинина беконна шинка</u>	60,00	62,00	64,00
<u>Свинина ошийок</u>	70,00	71,00	72,00
<u>Свинина печінка</u>	23,00	24,00	24,00
<u>Індиче філе</u>	83,00	84,00	85,00
<u>Короп жив.</u>	55,00	57,00	58,00
<u>Щука жив.</u>	80,00	85,00	89,00
<u>Мед</u>	65,00	80,00	100,00

Складено за даними ТОВ "РСП "Шувар"

Назва заходу	Дата проведення	Місце проведення	Детальніша інформація
IV Фестиваль садівництва «Floria Фест»	04-05 червня 2016 р.	Львів-Підбірці, Садовий центр «Клуб Рослин», вул. Спортивна, 8	www.plant-club.ua
Український інноваційний агропромисловий форум 2016	08 червня 2016 р.	м. Київ, пр-т Академіка Глушкова 1, НВК«Експоцентр України», Пав.№7.	www.a7conf.com
Конференція для малого і середнього бізнесу «Українська аграрна платформа-2016»	09 червня 2016 р.	м. Київ, пр-т Академіка Глушкова 1, НВК«Експоцентр України», Пав.№7.	www.aau.org.ua
IV Міжнародна конференція “Маржинальність української сої: переробка і експорт”	16-19 червня 2016 р.	м. Київ, готель Premier Hotel Rus, вул. Госпітальна, 4	www.apk-inform.com
Міжнародна науково-практична конференція “Технології та інновації: від землі – до готового продукту”	01-02 липня 2016 р.	м. Львів, Львівський коледж ресторанного сервісу та туризму, вул. І. Пулюя, 36	www.techdrinks.info
Міжнародна конференція “Яблучний бізнес–2016”	11-12 серпня 2016 р	м. Черкаси, готель “Апельсин”, вул. Фрунзе, 145	www.fruit-inform.com

Зарубіжні події

Міжнародна виставка та ярмарок “Fresh Agro Mashov”	28-29 червня 2016 р.	Ізраїль, м. Тель-Авів	www.agro.mashovgroup.net
Міжнародна виставка “Farmer Expo”	18-21 серпня 2016 р.	Угорщина, м. Дебрецен	www.farmerexpo.hu
Міжнародна сільськогосподарська виставка “Agriculture”	23-27 серпня 2016 р.	Болгарія, м. Добрич	www.dobrich-fair.com

**Народний фольклорний колектив
«Бишківчанка» дарує жителям
Львівщині позитивний настрій**

У Жовківському районі Львівщини вже понад дванадцять років є відомий творчий колектив «Бишківчанка», який під керівництвом Ольги Скаб проводить багато цікавих виступів не лише для односельчан і гостей села, але і представляє область на районних та міжнародних конкурсах художньої самодіяльності. Після виступів «Бишківчанки» глядачі повертаються додому у піднесеному настрою і завжди раді їх виступам, які охоче відвідують.

Творчий колектив також неодноразово виступав перед військовими із зони проведення АТО.

На початку травня народний колектив приймав участь в ярмарку «Добрі традиції Галичини» у Львові і дарував гарний настрій львів'янам та гостям старого міста.

Редакційна колегія видання:

Музика П.М. – ГО «Львівська аграрна палата» (голова редколегії);
Стефанишин І.М. – ТОВ «РСП «Шувар» (заст. голови редколегії);
Вуйцик І.М. - ГО «Львівська аграрна палата»;
Паньків І.Я. – БО «Львівська аграрна дорадча служба»;
Солоненко З.І. - директор Львівської обласної виставки аграрного та промислового комплексів області «Львів-Експоцентр»;
Соломонко Д.О. – Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького (видавничий редактор).
Адреса редакції: м. Львів, вул. Залізнична, 16, 2-й пов.,
 тел./ф. +38 (032) 294-84-03, +38 (032) 239-26-26, (067) 803-60-32
 Періодичність видання: два рази на місяць
 Побажання та зауваження до змісту електронного інформаційного бюлетеня «Вісник Агрофорум» просимо надсилати на e-mail:
 lvivagri@gmail.com